

VÄRLDS

HORISONT.

SVENSKA FN-FÖRBUNDET | EN BÄTTRE VÄRLD | NUMMER 1 2015

EN
BÄTTRE
VÄRLD

*Per Anger-
priset till tidigare
barnbruden
Rita Mahato*

SIDAN 15

*Krav på
ny process när
nästa FN-chef
ska väljas*

SIDAN 18

Flickor och kvinnor
SLÄPP LOSS KRAFTEN!

OLOF SKOOG NY FN-AMBASSADÖR

Olof Skoog, EU:s ambassadör i Indonesien sedan september 2013, har utsetts till ny svensk FN-ambassadör med placering vid FN-representationen i New York. Han efterträder Mårten Grunditz som gick bort den 27 januari.

Som EU-ambassadör har Olof Skoog varit chef för EU-delegationen i Indonesien med ansvar för unionens förbindelser med Sydostasien. Dessförinnan var han ordförande i EU:s kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik i Bryssel. Han tillträder tjänsten som FN-ambassadör i mars 2015.

Foto: Pamela Falto

Olof Skoog är ny svensk FN-ambassadör med placering i New York.

FLYKTINGKRIS I NIGER

Våldsamma attacker av extremistrelsen Boko Haram i gränsområdet mellan Niger och Nigeria har lett till stora flyktingströmmar och försvårar det humanitära arbetet i området, enligt FN:s livsmedelsprogram WFP. Under de sista månaderna 2014 ökade flyktingströmmen från Nigeria kraftigt och i februari fanns 125 000 flyktingar spridda över regionen Diffa i sydöstra Niger. Det innebär att invånarantalet nästan fördubblats i Diffa som plågats av torka under de senaste åren. Samtidigt har Boko Haram inlett en offensiv i Diffaregionen.

WFP har inlett matdistribution bland flyktingarna. Främst försöker man nå barnen eftersom var tredje flyktingbarn lider av akut undernäring.

SOMALIA ANSLUTET TILL BARNKONVENTIONEN

Den 20 januari blev Somalia det 195:e landet att ratificera FN:s konvention om barnets rättigheter. Landets president Hassan Sheikh Mohamud skrev under dokumenten på en skola i Mogadishu. Nyheten välkomnades av omvärlden som ett viktigt steg för att skydda och främja rättigheterna för alla barn i den krigshärjade nationen.

De enda länder som ännu inte har ratificerat konventionen är nu USA och Sydsudan.

OMFATTANDE MR-KRÄNKNINGAR I LIBYEN

Laglöshet och kaos, en uppsjö av tungt beväpnade grupper och en växande politisk kris. Det är den bild som målas upp i en rapport som FN:s högkommissariat för mänskliga rättigheter producerat tillsammans med FN:s stödmission i Libyen (UNSMIL).

”Skenande våld och stridigheter, i landets två största städer Tripoli och Benghazi såväl som i många andra städer och samhällen över hela landet, gör livet svårt för civila i allmänhet och vissa grupper i synnerhet”, enligt högkommissariens talesperson Rupert Colville.

Enligt rapporten riskerar MR-försvare, aktivister, journalister och politiker liksom representanter för rättväsendet och polismyndigheterna att utsättas för trakasserier, hot, tortyr, bortföranden och summariska avrättningar. Vidare drabbas barn, minoriteter och migranter hårt av situationen i landet.

FRAMGÅNGSRIK KAMP MOT EBOLA

Mobiliseringen för att stoppa ebolaepidemin i Västafrika har varit imponerande och effektiv, men kampen mot viruset måste fortgå oförtrutet tills vi inte har några fall kvar. Det sa John Ging, insatschef vid FN:s kontor för humanitära frågor, vid en pressbriefing i FN-högkvarteret i februari.

Världshälsoorganisationen WHO rapporterade nyligen att antalet nya fall i de tre hårdast drabbade länderna – Guinea, Liberia och Sierra Leone – för första gången på sju månader är nere under 100.

Anmärkningsvärda framsteg har gjorts men vi får inte glömma att det räcker med ett enda nytt fall för att starta ett nytt utbrott, sa Ging som också meddelade att man nu gått över i en återhämtningsfas med fokus på att få igång skolorna igen

och att få fart på de lokala marknaderna som kollapsade när epidemin bröt ut.

PALESTINA MED I ICC

FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon har tillkännagivit att stadgan för Internationella brottmålsdomstolen ICC börjar gälla för Palestina den 1 april. ICC (International Criminal Court) etablerades 2002 som en permanent tribunal för att åtala personer för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. Att Palestina nu ansluter sig innebär att man kan börja driva anklagelser om sådana brott mot Israel.

Enligt ett uttalande i februari från en företrädare för den palestinska regeringen kommer Palestina efter anslutningen att rekommendera ICC att väcka åtal mot israeliska ledare för bosättningarna på ockuperat område.

ÖKANDE HOT MOT FLICKORS SKOLGÅNG

Attackerna mot flickor som går i skolan fortsätter och ser i vissa länder ut att förekomma allt oftare, enligt en ny FN-rapport. Mellan 2009 och 2014 genomfördes attacker mot skolor i minst 70 olika länder. I många fall riktades attackerna specifikt mot elever, föräldrar och lärare som verkat för flickors skolgång.

Bland de fall som tas upp i rapporten nämns bortrövandet av närmare 300 skolflickor i Nigeria i april 2014 av Boko Haram, förgiftningar och syraattacker på skolflickor i Afghanistan samt bortförandet av och våldtäkter mot flickor i en kristen skola i Indien.

Attackerna mot flickors utbildning tar sig många former och handlar i vissa fall inte om en önskan att neka flickor utbildning utan återspeglar snarare att flickor och kvinnor utsätts för våld i alla delar av sina privata och offentliga liv, enligt rapporten.

Foto: FN/ESKINDER DANEHE

Attacker mot skolor blir allt vanligare och ofta riktar sig attackerna specifikt mot flickors skolgång. Bilden visar palestinska skolflickor i Gazaremsan.

KVINNORNAS ÅRHUNDRADE?

VÄLKOMMEN TILL VIKTIG LÄSNING

Vi gör skillnad. Vi skapar en bättre värld genom att varje dag arbeta för fred, utveckling och mänskliga rättigheter. Som medlem och bidragsgivare skapar du hopp och räddar liv. Nu och i framtiden.

Världshorisont
Svenska FN-förbundet
Box 15115, 104 65 Stockholm
Tel: 08 – 462 25 40, Fax: 08 – 641 88 76
E-post: varldshorisont@fn.se
Webb: www.fn.se/varldshorisont
Twitter: [varldshorisont](https://twitter.com/varldshorisont)

Redaktör: AnnaLena Karlsson Andrews
Praktikanter: Caroline Richardsson och Mikaela Lindström
Ansvarig utgivare: Linda Nordin
Layout: Tomorro', Tryckeri: Tellogruppen AB
Annonser: kontakta redaktionen på varldshorisont@fn.se
För ej beställt material ansvaras ej.
Artikelförfattarna svarar själva för innehållet i respektive artikel. För frilansmaterial ingår publicering både i tidningen och på FN-förbundets webbplats.

Världshorisont utges av Svenska FN-förbundet.
ISSN 0042-2134
Prenumerationspris:
230 kr (helår, 4 nr)
PlusGiro: 50990-1

#1

Omslagbild: En flicka i ett läger för skydd av civilbefolkningen som byggts på FN-basen i Juba, Sydsudan. I lägret bor över 30 000 internflyktingar i enkla tält.
Foto: FN/JC McIlwaine

”Detta århundrade är äntligen kvinnornas århundrade! Nu händer det – jag känner en enorm våg!” Så sa Jan Eliasson, FN:s näst högste tjänsteman, när han den 7 november talade om världsläget på ett seminarium i Stockholm. En månad tidigare hade Malala Yousafzay fått Nobels fredspris och FN och andra aktörer hade för tredje gången någonsin uppmärksammat internationella dagen för flickor – två tydliga tecken på medvind för flickors och kvinnors rättigheter.

I december lanserade FN:s arbetsorganisation ILO sin årliga rapport om löneutvecklingen i världen (*Global Wage Report*). Tema för årets rapport var löner och jämställdhet och man behövde inte bläddra länge bland tabeller och diagram för att inse att vi har långt kvar till visionen om lika lön för lika arbete. Genom att jämföra en rad objektiva prestationsfaktorer har rapportförfattarna räknat på hur lönerna borde ligga. Med hänsyn tagen till bl a utbildning, erfarenhet och produktivitet visar det sig att kvinnor i de 26 europeiska länder som ingår i studien i genomsnitt borde ha 0,9 procent högre lön än män. I verkligheten tjänar de 18,9 procent mindre!

FN och dess olika organ, program och fonder gör ovärderliga insatser när det gäller att påvisa orättvisorna i världen och lyfta fram vikten av att satsa på flickor och kvinnor. Samtidigt är FN en av de gubbigaste organisationerna i världen. Ett tragikomiskt exempel på avståndet mellan teori och praktik uppstod när FN den 31 oktober tillsatte en högnivåpanel som ska utvärdera de fredsbevarande insatserna. Trots allt tal om kvinnors betydelse för fredsprocesser var endast tre av de 14 ledamöterna kvinnor vilket genast ledde till en storm av kritik. FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon, den åttonde mannen i rad på posten, fick krypa till korset och skaka fram tre kvinnor till.

Att nästa generalsekreterare i rimlighetens namn borde bli en kvinna är lätt att skriva under på. Läs mer om den frågan på sidan 18.

Redaktör AnnaLena Karlsson Andrews
annalena.karlsson.andrews@fn.se

I DET HÄR NUMRET

- 4** Diskriminering och våld vardag för många flickor och kvinnor i världen
- 7** Könstympning och barnnäktenskap på tillbakagång i Afar, Etiopien
- 8** Komikern Zinat Pirzadeh är ny goodwill-ambassadör för FN-förbundet
- 15** Nepalesiska Rita Mahato har vigt sitt liv åt att hjälpa utsatta kvinnor
- 16** Mänskliga rättigheter i Sverige granskades av FN:s MR-råd
- 17** FN-förbund i världen: Armeniska FN-förbundet satsar på unga

När flickor får utbildning leder det till bättre hälsa, mindre och friskare familjer, ökad demokrati, ökad jämställdhet mellan kvinnor och män samt en gynnsam ekonomisk utveckling, både för den enskilda personen och för samhället som helhet. På bilden ses elever i en kommunal skola i Bamako, Mali.

Lång väg kvar till lika villkor

En lång rad orättvisor och kränkningar drabbar flickor och kvinnor runt om i världen. För flickornas del handlar det bl a om bristande skolgång, sexuellt våld, arbete i hemmet, könsstämpning och barnåktenskap. Diskrimineringen fortsätter upp i vuxen ålder och leder till att en stor del av världens kvinnor alltjämt är utbildade, utnyttjade, fattiga och maktlösa. Samtidigt verkar många aktörer för en förändring och i många bemärkelser

är världens flickor och kvinnor på fram-marsch. Hur långt har man kommit? Hur ser flickors och kvinnors villkor ut i världen idag?

– Jämställdheten ökar, men det går alldeles för långsamt. Flickors utbildning är kortare och av sämre kvalitet än pojkars, kvinnors inkomster är betydligt lägre än mäns, flickors och kvinnors rätt till sin kropp och sexualitet är starkt ifrågasatt och våldet mot kvinnor är

fortsatt utbredd i världen, säger barn-, äldre- och jämställdhetsministern Åsa Regnér.

Regnér, som tidigare bl a varit general-sekreterare för RFSU och landchef för UN Women i Bolivia, känner väl till villkoren för världens flickor och kvinnor.

– Under min tid som chef för UN Women i fält upplevde jag att barnåktenskap, våld mot flickor och kvinnor och brist på sexuella och reproduktiva rättigheter var

Vad är det största problemet för flickor i ditt hemland?

Intervjuer: Lova Jansson, Caroline Bach, Carin Emenius, Jerry Nkrumah, Jenny Gustafsson, Yazeed Kamaldien och Mikaela Lindström.

A Hau Ngoc Nguyen, 17 år, Vietnam

Såväl regeringen som de flesta föräldrar uppmärksammar flickor att studera. Men om en familj bara kan bekosta ett barns skolgång är det nästan alltid pojken som utbildas. De flickorna lämnas med få alternativ i livet.

Foto: Emma Bergvall

påtagliga problem. Frågorna är till stor del desamma för kvinnor i rikare länder men utgångsläget annorlunda, säger hon.

RÄTTEN ATT BESTÄMMA

Rätten att kunna bestämma över sitt liv och sin kropp är en viktig indikator när det gäller flickors och kvinnors ställning i världen, säger FN-förbundets generalsekreterare Linda Nordin.

– Hoten mot flickor och kvinnor är många, i både krig och fred. Miljontals flickor runt om i världen saknar möjligheter att själva påverka och utforma sina liv, konstaterar hon.

Liksom Åsa Regnéer nämner hon sexuellt våld, bristande utbildning och frånvaro av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Hon tar dessutom upp arvsrätt och ägande.

Flickors svåra situation är särskilt tydlig i länder som präglas av fattigdom och låg utbildningsnivå.

– Fattigdom, i kombination med kulturella värderingar och traditioner, banar vägen för systematisk diskriminering av flickor. Enligt FN gifts 39 000 flickor under 18 år bort varje dag. Barnäktenskap leder till tonårsgraviteter vilket utsätter flickor för enorm fara – graviditet och förlossning är den vanligaste dödsorsaken bland fattiga flickor i ålder 15-19 år. Unga brudar har vidare mycket begränsade möjligheter att kunna kräva säkert sex vilket gör att de även är särskilt utsatta för hiv och andra sexuellt överförbara sjukdomar. Samtidigt löper de större risk att utsättas för våld av sin partner, säger Linda Nordin.

Att flickor och kvinnor inte prioriteras märks bl a när det gäller FN:s millenniemål, fortsätter hon.

– Millenniemålen om ökad jämställdhet och minskad mödradödlighet går endast långsamt framåt. Allra sämst har det gått i länder som skakas av krig och konflikter, menar Linda Nordin.

NÅGRA LJUSPUNKTER

Utmaningarna till trots syns några ljuspunkter. Linda Nordin gläds åt att frågor som rör kvinnors rättigheter uppmärksammas allt mer i internationella sam-

manhang. Och insikten om ett starkt samband mellan flickors skolgång och länders utveckling sprider sig. För första gången i historien skrivs nu lika många flickor som pojkar in i skolan.

Åsa Regnéer ser också flickors skolgång som avgörande, tillsammans med medvetenheten om att våld mot kvinnor är en politisk samhällsfråga och inte en privat angelägenhet.

– Mäns och pojkars roll har kommit mer i fokus och detta har stor betydelse. Vi måste samarbeta för att uppnå jämställdhet. Tyvärr verkar det heller inte automatiskt bli bättre med ”den nya generationen”. Arbetet måste fortsätta med kunskap och målmedvetenhet, säger hon.

När det gäller barnäktenskap är det en sedvänja som globalt sett långsamt är på tillbakagång, särskilt när det gäller flickor under 15 år. Tyvärr gör befolkningsökningen att framstegen inte riktigt märks i statistiken. Det är också stora skillnader mellan regioner. Stora framsteg har gjorts på många håll i Mellanöstern och Nord-

afrika medan de är knappt märkbara i vissa andra regioner eller länder.

HAR ARBAT LÄNGE

FN och andra organisationer har länge arbetat för att förbättra villkoren för flickor och kvinnor.

Redan 1946 etablerades FN:s Kvinnekommission (CSW), en kommitté under Ecosoc (Ekonomiska, kulturella och sociala rådet) som fick uppdraget att främja kvinnors rättigheter och självbestämmande. 1976 inrättades UNIFEM (FN:s Kvinnefond) för att ytterligare främja arbetet. Tre år senare antogs FN:s Kvinnokonvention med syfte att eliminera alla former av diskriminering av kvinnor. Frågor som tas upp i konventionen är t ex kvinnors rätt till utbildning, rätten till sin egen kropp och till samma rättigheter som män på arbetsmarknaden. Vid FN:s fjärde kvinnokonferens i Beijing 1995 antogs Pekingplattformen. Det är ett tilläggsdokument till kvinnokonventionen som listar tolv områden där kvinnors liv behöver förbättras, t ex ”fattigdomens feminisering” – hela 70 procent av världens fattiga är flickor och kvinnor.

2010 slogs UNIFEM ihop med tre andra FN-enheter som arbetade med kvinnofrågor och UN Women (FN:s enhet för jämställdhet och stärkandet av kvinnors rättigheter) bildades.

Många andra FN-organ gör också betydande insatser för att främja kvinnors och flickors rättigheter. Ett exempel är FN:s befolkningsfond (UNFPA) som arbetar med kvinnors och flickors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter.

TYDLIGA UPPDRAG

På senare år har också FN:s fredsbevarande operationer fått tydliga uppdrag att jobba med dessa frågor.

– I mandatet för flera FN-missioner nämns arbetet mot sexuella övergrepp. Nästan varje FN-mission har en

“Bara genom kvinnors fulla och jämlika deltagande inom alla områden av det offentliga och privata livet kan vi hoppas på att uppnå det hållbara, fredliga och rättvisa samhället som lovas i FN-stadgan.”

Ban Ki-moon, FN:s generalsekreterare

La'Shay Jones, 16, Belize, Centralamerika

Många tjejer måste hoppa av skolan för att de blir gravida. Tjejer jag känner har blivit våldtagna av sina egna styvpappor, deras mammor vet om det men låter det ändå hånda för männen betalar hyran och räkningarna.

Foto: Caroline Bach

Agustina Yanes, 16 år, Uruguay

Ett stort problem för tjejer i Uruguay är att de har svårt att tycka om och acceptera sig själva som de verkligen är. De ändrar hur de ser ut och tänker för att behaga andra och inte skilja sig från mängden.

Foto: Carin Ehrenius

Foto: FN/Mark Garten

Skådespelaren Emma Watson, goodwill-ambassadör för UN Women, talar i FN vid lanseringen av kampanjen *He For She* i september 2014.

jämställdhetsansvarig som bl a tar emot anmälningar om misstänkta övergrepp i fält, berättar Linda Nordin.

Vidare utgör olika resolutioner en viktig grund för att arbetet ska kunna föras framåt. En banbrytande resolution är 1325 som antogs av FN:s säkerhetsråd i oktober 2000 i syfte att stärka kvinnors roll och inflytande i fredsprocesser. Av texten framgår att kvinnors deltagande i fredsprocesser är ett måste för att man ska kunna förebygga, hantera och lösa konflikter. Även den efterföljande resolutionen 1820 är betydelsefull då den slår fast att våldtäkt kan vara en krigshandling och ett brott mot mänskligheten.

MÄN OCH POJKAR

En faktor som uppmärksammats mycket på senare tid, bl a i FN:s kampanj *He*

For She, är mäns och pojkars betydelse för att främja flickors och kvinnors rättigheter. Enligt Linda Nordin måste män och pojkar inkluderas i jämställdhetsarbetet och kvinnors politiska och ekonomiska deltagande och ledarskap stärkas från lokal till global nivå för att skapa lika villkor mellan könen.

I mellanstatliga förhandlingar har Sverige tillsammans med några likasinnade länder länge drivit kvinnors rättigheter.

– Men motståndet är hårt i vissa länder samt i delar av EU-kretsen, särskilt när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, säger Linda Nordin.

– Debatt kan bidra till att fler regeringar inser vilken kapacitet som går förlorad som en följd av bristande jämställdhet. Det handlar om mer än hälften av världens befolkning – en kostnad vi inte har

råd med varken mänskligt eller ekonomiskt.

Åsa Regnér lyfter fram de nya globala utvecklingsmål som ska antas 2015.

– Det måste finnas ett tydligt mål om jämställdhet och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Målen måste också spegla frågan om våld mot kvinnor och flickor och ha ett integrerat synsätt på jämställdhet. Det är viktigt att kvinnor, liksom män, ses som aktörer och beslutsfattare och inte som offer, säger hon.

När den socialdemokratiska regeringen tillträdde i september 2014 lovade den att driva en feministisk politik.

– Det går ut på att prioritera, fatta beslut och styra resurser på ett sätt som gynnar flickor och kvinnor. Det är centralt för regeringen att samarbeta med frivilligorganisationer inom och utom kvinnorörelsen för att hitta allianser och ta vara

sms:a
FLICKA till 72 909
så skänker du 50:-

Du kan också **swisha**
valfritt belopp till
1239000795. Ange
FLICKA

på kunskap. Hela regeringen ska arbeta feministiskt och det gäller även bistånds- och utrikespolitiken, förklarar Åsa Regnér.

MÄNNISKORS SÄKERHET

Linda Nordin ser fördelar med en sådan politik.

– En feministisk politik inom fred- och säkerhetsområdet flyttar fokus från staters säkerhet till människors säkerhet. På så sätt omfattas flickors och kvinnors verkligheter och behov, något som sällan har getts utrymme i traditionell säkerhetspolitik. Vi i FN-rörelsen ser fram emot att den feministiska politiken fylls med konkret innehåll.

– Flickor och kvinnor utsätts dagligen för diskriminering, våld och trakasserier världen över. Jämställdhet är en förutsättning för att säkerställa flickor och kvinnors mänskliga rättigheter, bekämpa fattigdom och skapa hållbar utveckling samt fred och säkerhet, säger Linda Nordin.

■ Maria Kabatanya, frilansjournalist

Internationella kvinnodagen firas årligen den 8 mars. Den instiftades av FN:s generalförsamling 1975 som en dag för reflektion över framsteg som gjorts för att förbättra situationen för kvinnor och för att uppmana till ytterligare förbättring. 2011 instiftade FN även en internationell dag för flickor (11 oktober).

Ktut Ayu, 10 år, Indonesien

Många tjejer slutar skolan för att jobba. Jag själv hjälper min mamma i hennes manikyrsalong och säljer armband till turister. Det är roligt, men jag skulle vilja lära mig att skriva bättre.

Foto: Emma Bergvall

Amal Almakdoni, 13 år, Marocko

Flickor och kvinnor utsätts för mycket sexuella trakasserier. Jag känner tjejer som har blivit våldtagna, till och med av familjemedlemmar.

Foto: Emma Bergvall

Etiopien

Kunskap stoppar barnnäkenskap och könsstympning

I Afar i Etiopien arbetar FN:s befolkningsfond UNFPA för flickors rättigheter. Projektet som startades 2013 visar redan positiva resultat. Genom kunskap, och genom att involvera alla i samhället, bryts gamla traditioner ner och nya möjligheter skapas för flickorna i regionen.

Afarregionen i nordöstra Etiopien är ett av landets fattigaste områden. Tillgången till vatten, sjukvård och utbildning är mycket begränsad. Många av människorna lever av djurskötsel vilket gör att

de ständigt flyttar i jakten på vatten och betesmark för sina djur. Djupt rotade skadliga sedvänjor gör livet särskilt svårt för Afarifolkets flickor. Barn- och tvångsnäkenskap är vanliga och de flesta av flick-

Klanledaren Aden Ruki leder dialoggrupper för andra klanledare och byårdsten i syfte att stoppa könsstympning och barnnäkenskap. Hans yngsta dotter Leko'o är inte stympad.

orna utsätts för infibulation, den grävsta formen av kvinnlig könsstympning.

Svenska FN-förbundet stödjer genom sin Flicka-kampanj UNFPA:s arbete i Afar för att stoppa dessa skadliga traditioner som hotar flickornas utbildning, hälsa och liv. Projektet bygger på lärdomar från liknande projekt i andra delar av Etiopien. Ett av dem är Berhane Hewan i närliggande Amhararegionen vilket blev utnämnt till UNFPA:s bästa projekt 2012. Tack vare bl a FN-förbundets stöd har UNFPA kunnat utöka arbetet till Afarregionen. Genom information och utbildning vill man att invånarna själva ska förstå riskerna med barnnäkenskap och kvinnlig könsstympning, både för den enskilda flickan men också för hela samhället.

– Vi vill få människorna att förstå och acceptera att barnnäkenskap och könsstympning skadar flickornas utveckling, berättar Faustin Yao, landchef för UNFPA i Etiopien.

– Vi utbildar människor så att de förstår de skadliga konsekvenserna av att t ex gifta bort flickor i ung ålder. Vi vill också att de ska förstå att det ligger i deras eget intresse att skicka barnen till skolan, framförallt flickorna som ofta är de som måste stanna hemma.

– Det här är svåra och komplexa problem men jag kan ärligt säga att vi gör framsteg, säger Faustin.

ENDA KVINNOKLINIKEN

Barbara May-sjukhuset får stöd genom projektet och fyller en viktig funktion för flickorna och kvinnorna i regionen. Det byggdes 2011 och är den enda kvinno-kliniken i Afar. Haawa Humed Ga'as är en av många flickor som får hjälp där. Hon är 17 år och gravid i nionde månaden. Hennes tänder är slipade till spetsar,

Lakhani Hasmani, 13 år, Indien

Analfabetism är ett stort problem, särskilt på landsbygden. Flickor får inte alltid gå i skolan eftersom de enligt tradition ändå bara ska göra hushållsarbete när de växer upp.

Foto: Emma Bergvall

Bopha Heng, 16 år, Kambodja

Äldre i Kambodja har en föråldrad syn på hur tjejer ska bete sig. Mina föräldrar låter mig inte umgås med mina kompisar så mycket som jag skulle vilja och jag får inte träffa killar.

Foto: Emma Bergvall

ytterligare en skadlig tradition som är vanlig i regionen, och hennes kropp är liten och späd trots att hon är höggravid.

När Haawa var 15 år gammal blev hon bortgift med en äldre kusin. Innan dess gick hon i skolan men äktenskapet blev slutet för hennes utbildning. Det hon tyckte bäst om i skolan var att lära sig att skriva det lokala språket. Hon berättar att hon gärna hade fortsatt utbildningen. På sjukhuset får Haawa och andra flickor och kvinnor hjälp vid bl a graviditet och förlossning. Personalen på sjukhuset behandlar även infektioner och förlossnings-skador som försvåras av mödrarnas unga ålder och stympade kön.

– Flickorna och kvinnorna som kommer hit är desperata. När de väl söker hjälp kan det vara för sent, förklarar Valerie Browning som driver sjukhuset.

– Det som verkligen har bidragit till att stoppa könsstympning och andra skadliga traditioner är att diskutera problemen. Tidigare pratade man aldrig om det. Vi måste känna till flickors smärta och vi måste bry oss, säger Valerie. Självt kom hon från Australien till Afar för 25 år sedan som barnmorska. Hon är nöjd med sitt beslut att stanna i regionen och lyfter fram befolkningens starka sammanhållning. Samtidigt kämpar hon för att hjälpa regionens kvinnor och barn till ett säkrare och bättre liv.

HÖG DÖDLIGHET

– Vi har enormt hög mödradödlighet här. Jag drömmer om en tid när det inte finns någon könsstympning och när varje flicka och kvinna kan ha ett säkert

Valerie Browning driver den enda kvinnokliniken i Afar.

reproduktivt liv, säger hon.

Den största utmaningen för att stoppa de skadliga traditionerna är brist på kunskap om deras konsekvenser. Utbildning av flickorna själva utgör en viktig faktor för att stärka deras rättigheter och förbättra deras livssituation. Fatuma Abdu-skolan, där flickor och pojkar i åldern 6-17 går, är ett exempel på hur man når flickorna genom projektet. Förutom den ordinarie utbildningen får de särskild information om sina mänskliga rättigheter, sexuellt överförbara sjukdomar, familjplanering och problemen med barnäktenskap och könsstympning.

Amina Mustefa, 16 år, är en av dessa elever. När hon inte är i skolan hjälper hon och hennes tre systrar till i hemmet eller genom att ta hand om familjens boskap. Amina drömmer om att fortsätta studera så att hon kan bli läkare och hjälpa andra människor. Hon känner till sina rättigheter och vill också arbeta för att få ett stopp på våld mot kvinnor och flickor i sin hemtrakt.

– Det är fel med barnäktenskap och vi måste sprida kunskap om det i byarna, menar hon.

DIALOG VIKTIGT

Bydialog fyller en viktig roll för människorna i regionen, framförallt när man ska ta gemensamma beslut. Därför utbildas klanledare, religiösa företrädare, vårdpersonal, lärare och andra nyckelpersoner om konsekvenserna av barnäktenskap och könsstympning. Genom samtal för de sedan vidare kunskapen till människor i sin närhet.

Aden Ruki är en av 100 klanledare som har blivit utbildade inom ramen för projektet. Han kan själv inte läsa och trodde att traditionerna var guds lag.

– Tidigare har vi alla trott att barnäktenskap och könsstympning är något som förespråkas i den heliga koranen. Nu vet jag att det inte är så, säger Aden. När han berättar om sina två äldsta döttrar och hur de könsstämpades för att han

inte visste bättre ser han ner i marken. Han yngsta dotter Leko'o, fyra år, sitter i hans knä och försöker få sin pappas uppmärksamhet genom att dra honom i skjortan.

– Hon kommer aldrig könsstämpas, slår Aden fast när han tittar upp på henne. Nu kämpar han för att stoppa de skadliga sederna helt och hållet genom att leda dialoggrupper för andra klanledare och byäldsten i området. Diskussionerna ger deltagarna en möjlighet att själva reflektera över traditionerna och dess konsekvenser. Det är ett svårt arbete men Aden är själv ett bevis på att förändring är möjlig.

■ Text och foto: Carolina Given-Sjölander

ATT SATSA PÅ FLICKOR SKAPAR UTVECKLING

Skadliga traditioner som barnäktenskap och könsstympning är grova brott mot flickors mänskliga rättigheter. De håller kvar flickorna i fattigdom och fråntar dem rätten att bestämma över sina egna kroppar och sina egna liv. När flickor får tillgång till utbildning, vård och stöd påverkas inte bara de själva i en positiv riktning. Det skapar också utveckling för hela samhället. Att satsa på flickor är ett av de bästa sätten att bekämpa fattigdom.

Genom Svenska FN-förbundets projekt **Flicka kan du stödja UNFPA:s arbete för flickors rättigheter i Afar.**

Sms:a *Flicka* till 72 909 för att skänka 50 kr. Du kan också *swisha* valfritt belopp till 1239000795. Ange *Flicka*.

Besök www.fn.se/flicka för mer information!

Esther Asare, 11 år, Ghana

Det största problemet i mitt land är fattigdom. Jag och min syster måste hjälpa våra föräldrar att jobba på vår farm för att få pengar till skolmaterial.

Foto: Jerry Nkurumah

Warinya Ngommsantia, 17 år, Thailand

Vi har mycket prostitution i Thailand. Alla som kommer hit på semester ser strippklubbarna, men det finns mer – trafficking, barnprostitution. Det är stora problem.

Foto: Emma Bergvall

Kediga Abdulkadir och de andra kvinnorna i samtalsgruppen som hon leder har bestämt sig för att inte könsstympa sina flickor.

Stoppa könsstympning och barnäktenskap!
Se www.fn.se/flicka

Kediga leder samtal mot könsstympning och barnäktenskap

Kediga Abdulkadir är 25 år. Hon blev bortgift när hon var 13 år. På frågan om hon ville gifta sig skakar hon på huvudet.

– Det var min familjs vilja, förklarar hon. Som så många andra flickor och kvinnor i området är Kediga könsstympad.

– Jag var ung när jag blev skuren, jag minns det inte ens. Det har varit svårt för mig att kissa och första gången jag hade sex gjorde det jätteont. När jag skulle föda mitt första barn var jag väldigt rädd och det var en hemsk förlossning, berättar hon.

Kediga lämnar sällan hemmet där hon tar hand om sina tre barn, lagar mat och utför andra hushållssysslor. Som barn

gick hon aldrig i skolan men hon är fast besluten att se till så att hennes egna tre barn får en utbildning.

– Jag hade själv aldrig möjlighet att gå i skolan så jag vill att mina barn ska få den chansen. Min plan är att mina barn ska gå klart skolan innan de gifter sig, säger hon.

LEDER STÖDGRUPP

Kediga har blivit utbildad av UNFPA att leda en stödgrupp för kvinnor som blivit bortgifta i ung ålder. Hon har bl a fått kunskap om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Gruppen träffas varannan vecka och då kan de prata öppet om sina problem

och dela med sig av sina erfarenheter.

– Vi pratar om sånt vi lärt oss, om hälsa och om hur vi ska skydda och ta hand om våra barn. Vi är bra på olika saker och i gruppen delar vi med oss av det vi kan, förklarar hon.

Kediga berättar att hon bl a blivit utbildad om hur farligt könsstympning är och hur det försvarar urinering, menstruation, sex och graviditet. Nu delar hon med sig av sin kunskap vilket har stärkt hennes självförtroende. I gruppen finner kvinnorna stöd hos varandra och tillsammans blir de starka.

Kediga berättar om hur hon och de andra kvinnorna bestämde sig för att inte könsstympa sina döttrar. De pratade med sina makar och de andra i byn och nu har de tagit ett gemensamt beslut att inte könsstympa fler flickor.

– Vi brukade aldrig prata om det här men nu försöker vi rädda våra barn. Vi har lärt oss mycket men det har inte alltid varit lätt. Nästa mål blir att prata med våra grannar så att de också förstår, säger Kediga.

■ *Text och foto: Carolina Given-Sjölander*

Celine Samadi, 14 år, Libanon

Föräldrarna tycker inte att tjejer ska sporta. Om en tjej säger till sin pappa att hon vill spela fotboll till exempel, så säger han att "du är tjej, du ska inte göra sådant".

Foto: Hamm Mostafa

Nonkululeko Jonas, 15, Sydafrika

Vårt största problem är tonårsgraviteter. Det finns gravida tjejer på min skola och de har inte ens gått ut gymnasiet. Deras pojkvänner pressar dem till sex och de skyddar sig inte.

Foto: Xezend Kamandien

Hallå där!

Zinat Pirzadeh, komiker och författare.

Du har nyligen blivit utsedd till goodwillambassadör för Svenska FN-förbundet och kommer särskilt att engagera dig för projektet Flicka. Hur känns det?

Det känns hedrande, jag är väldigt stolt. Jag har ju i många år kämpat på egen hand med att hjälpa ungdomar både här och i hemlandet. Denna utmärkelse känns som ett erkännande och det peppar en.

Varför vill du engagera dig för flickor?

Jag är engagerad för både flickor och pojkar men utsattheten för flickor i världen är större. Pojkar gifts också bort men de drabbas inte av barnäktenskap eller konsekvenser av barnäktenskap i lika stor grad. Flickor drabbas hårt av bl a könsstymning, graviditet och förlösning. Ofta är vi utsatta även på andra plan, med lägre lön och sämre pension.

Flickaprojektet har en fjäril som symbol och din bok heter Fjäril i koppel. Vad symboliserar fjärilar för dig?

Fjärilar för mig symboliserar hopp. När en fjäril sätter sig på en sten tänker jag 'här kommer det byggas'. I efterhand har jag fått veta att detta är en känsla som delats av andra. Att personer som varit med om svåra saker, särskilt barn, ofta ritar fjärilar.

I boken skriver du om egna erfarenheter – vad är handlingen i stort?

Det går inte att ge ett kort svar på. Boken handlar om vad jag har varit med om, om hur jag blev bortgift som barn och om situationen i Iran. Utsattheten är gränslös. Det tar lång tid att må bra igen. Flickor som utsätts för denna eller andra typer av svårigheter behöver hjälp att komma tillbaka igen. Bl a genom att respektera sig själva och

Foto: Peter Knutson

fundera på vad de själva vill göra, en rätt de tidigare blivit berövade.

Vad kan man göra för att hjälpa flickor i världen?

Det är oerhört viktigt med information och utbildning. Jag tror på människans kraft. Vi har så många hjältinnor. Malala som vann fredspriset är en men det finns så många fler. Dessa krafter måste få komma fram. I västvärlden fokuserar man ofta på en person som gör något stort, men egentligen skulle många andra behöva samma uppmärksamhet. Ett problem när det gäller situationen för världens flickor är att vi distraheras av de problem som vi har här i Europa. Människohjärtat har blivit hårdare och det har blivit lättare att stänga ögonen.

Industrialiserade länder som Sverige måste inse att de har en skyldighet gentemot kvinnor och barn i övriga världen. Vi har en skyldighet att säga 'nej' och inte göra affärer med länder som kränker kvinnors och flickors rättigheter. Vi behöver ställa högre krav och exponera dessa stater. Att inte protestera känns som ett godkännande av deras beteende.

Vad kan flickor göra för sig själva?

Man måste respektera sig själv och se sig själv i jämställdhetsfrågan. Vi kan inte vara passiva, vi måste vara aktiva. Skaffa utbildning och se till att man är medveten om sina rättigheter.

■ Caroline Richardsson

Fjäril i koppel kan beställas på www.fn.se/butik

Läs mer om Flicka-projektet på www.fn.se/flicka

Matilda von Scheele, 17 år, Sverige

Jag tycker att tjejer i Sverige är dåliga på att ta plats, därför är tjejer är sitt eget största hinder. Vi tycker själva att vi inte är tillräckligt bra.

Foto: Aida Stenberg

Hu Jingyi, 14 år, Kina

Många vill hellre ha söner än döttrar eftersom de för familjenamnet vidare och tjänar mer pengar. På grund av ett-barns-policyn händer det att flickbebisar dödas.

Foto: Emma Bergvall

FN

FAKTA.

FLICKOR I VÄRLDEN

Foto: FMS/Jan Lechti

I samband med krig och katastrofer ökar våldet mot flickor och kvinnor. På bilden en flicka i ett transitläger utanför DR Kongos huvudstad Kinshasa.

Diskrimineringen börjar i fosterstadiet

På många platser i världen utsätts flickor för en konsekvent och förödande diskriminering i förhållande till jämnåriga pojkar. Den börjar redan i fosterstadiet och fortsätter genom hela barndomen och upp i vuxen ålder. Denna diskriminering drabbar inte bara den utsatta individen. Hela samhället blir lidande när flickors och kvinnors rättigheter kränks.

Generellt sett betraktas flickor i många kulturer som mindre viktiga än pojkar. Det handlar både om nedärvda värderingar och om traditioner som upprätthåller värderingarna, t ex seden att flickor gifts bort och då lämnar den egna familjen. Eftersom flickorna efter giftermålet upphör att bidra till sin egen familj betraktas det i många samhällen som bortkastat att spendera tid, kraft och pengar på döttrarna. I stället läggs fokus på pojkarnas

utveckling, utbildning och framtida försörjning. I en familj med kvinnor, män och barn är flickorna ofta de som har i särklass lägst status.

Flickor nekas utbildning, hälsa och skydd just för att de är flickor. De tvingas leva så som omgivningen kräver och de begränsningar som detta innebär minskar deras möjligheter att nå sin fulla potential som vuxna. Ofta saknar de juridiska rättigheter liksom den kunskap som

krävs för att de ska göra sina röster hörda och ta sig ur sin situation.

Här följer några exempel på företeelser som drabbar flickor hårt.

SELEKTIV ABORT

Modern ultraljudsteknik har medfört att diskrimineringen av flickor börjar redan i fosterstadiet. I många länder, däribland befolkningsjättarna Indien och Kina, tar många familjer reda på vilket

Internationella dagen för flickor den 11 oktober instiftades av FN 2011 för att stärka flickors rättigheter och uppmärksamma de särskilda utmaningar som flickor möter jorden runt. Bilden är från ett event i FN-högkvarteret på flickdagen 2014.

kön fostret har. Är det en flicka riskerar det att aborteras. De flickebarn som föds löper risk att dödas efter födseln eller att dö under sina första levnadsår av brist på mat, sjukvård och annan omvårdnad. De resurser som finns satsas i stället på pojkarna. Sammantaget har denna extrema diskriminering gjort att mellan 60 och 100 miljoner kvinnor idag "fattas" i den officiella statistiken i Sydasiens, Kina, Nordafrika och Mellanöstern.

KVINNLIG KÖNSTYMPNING

Kvinnlig könstympning förekommer på många håll i världen men är vanligast

i Afrika. Det innebär att man skär bort eller skadar delar av flickans könsorgan. Sedvänjan ser olika ut på olika platser och hur allvarliga konsekvenserna blir varierar därför. Oftast är flickan mellan fyra och åtta år vid ingreppet men det förekommer även att man könsstymprar spädbarn, tonårsflickor eller unga kvinnor.

Ingreppet sker oftast utan bedövning och under primitiva former. Det gör att risken för infektioner och komplikationer är stor, liksom risken för långvariga psykiska men. Det framtida sexuallivet blir smärtsamt och förlossningar ofta svåra med risk för skador eller dödlig utgång för både mor och barn.

Trots att kvinnlig könstympning är en djupt rotad sedvänja i många kulturer har arbetet mot dessa skadliga ingrepp varit framgångsrikt och förekomsten minskar sakta men säkert. Många länder har infört lagar som förbjuder könstympning, däribland Burkina Faso, Egypten, Etiopien och Sudan. Unicef uppskattar att det idag finns minst 125 miljoner flickor och kvinnor i världen som har blivit könstympade.

ARBETE I HEMMET

Stora krav ställs på många flickor när det

gäller arbete i hemmet. Från mycket ung ålder måste de t ex hämta vatten, laga mat, städa och ta hand om småsyskon. Förutom att arbetet i hemmet är ett hinder för deras skolgång innebär det att många flickor inte får tid att leka. I Afrika och Asien uppskattar man att flickor i åldern 10 till 14 år arbetar sju timmar eller mer om dagen i sina hem medan deras bröder tillåts ägna sig åt t ex läxor eller lek.

BRISTANDE SKOLGÅNG

Fattiga familjer har ofta inte råd att skicka alla familjens barn till skolan eftersom det är vanligt med både skolavgifter och skoluniformer. I det läget väljer många att satsa de pengar som finns på pojkarnas skolgång. Flickorna får istället arbeta i hemmet. Problemet visar sig t ex i statistiken över läskunnighet. I utvecklingsländerna saknar 14 procent av flickorna i åldern 15-24 år läs- och skrivkunnighet medan motsvarande siffra för pojkarna i samma ålder är 9 procent.

Att barn i utvecklingsländer kan ha långa avstånd till skolan är något annat som också drabbar flickor mer än pojkar då de riskerar att utsättas för övergrepp.

En positiv utveckling är att andelen flickor som går i grundskolan ökat markant under senare år. Att flickor får gå klart skolan har inte bara en positiv effekt på deras egna liv, utan påverkar enligt entydiga studier hela samhället i positiv riktning. Ett extra utbildningsår

Foto: FN/Esther Dabele

Malala Yousafzai från Pakistan blev som 15-åring beskuten av talibaner för att hon propagerade för flickors rätt att gå i skolan. Sedan dess har hon blivit världskänd och 2014 blev hon den yngsta personen någonsin att få Nobels fredspris.

Foto: FN/Maranda Visard

ökar flickornas framtida inkomst med mellan 10 och 20 procent.

BARNARBETE

Många flickor skickas iväg för att arbeta i främmande familjer som hemhjälp. Denna grupp är väldigt utsatt eftersom ingen ser vad som försiggår innanför hemmets väggar. De utsätts ofta för olika typer av övergrepp, t ex misshandel och sexuellt utnyttjande. Globalt uppskattas över 100 miljoner människor – de flesta flickor och unga kvinnor – arbeta i främmande hem där de är helt skyddslösa. Enligt FN:s arbetsorganisation (ILO) finns det fler flickor under 16 år i denna sektor än i någon annan typ av arbete.

”För att få slut på cykeln av våld mot unga flickor måste vi gå längre än till att skapa medvetenhet och agera. Vi måste utrusta flickorna med kunskaper, färdigheter, resurser och makt att bestämma sin egen väg i livet.”

Ban Ki-moon

TRAFFICKING/ MÄNNISKOHANDEL

79 procent av all trafficking handlar om sexuell exploatering och dess offer är nästan uteslutande flickor och kvinnor. De som lyckas fly och återvända till sin hemort möter ofta en tuff verklighet. På grund av skam och skvaller blir de socialt utstötta, både av sin familj och av samhället i stort. Risken är därför stor att de hamnar i prostitution eller annan exploatering.

En orsak till att barn utnyttjas beror på att de är lättare att kuva än vuxna. En del betraktar också barn, och särskilt flickor, som objekt utan några som helst rättigheter. De flesta sexköpare är också män vilket gör flickor mer utsatta.

BARNÄKTENSKAP

Barnäktenskap är en sedvänja som långsamt är på tillbakagång över hela världen. Men det är fortfarande ett enormt problem i många länder. Enligt FN:s beräkningar gifts 39 000 flickor under 18 år bort varje dag.

35 procent av de kvinnor i utvecklingsländerna som idag är 20-24 år gifte sig innan de fyllde 18 år. I Sydasiens gifs hela 46 procent av flickorna bort före 18 års ålder medan siffran för västra och centrala Afrika är 43 procent. En del flickor tvingas gifta sig i mycket tidig ålder, innan de ens kommit i puberteten.

Det är ovanligt att barn som fortfarande går i skolan gifts bort. Att uppmuntra att flickor går i skolan är därför ett effektivt sätt att minska antalet barnäktenskap.

TIDIGA GRAVIDITETER

Andelen tonårsgraviditeter minskar i alla regioner förutom i Afrika söder om Sahara. Ändå står tonårsflickor för tio procent av alla förlossningar i världen. För flickor mellan 15 och 19 år är den vanligaste dödsorsaken relaterad till graviditet eller förlossning. Varje år föder 14 miljoner flickor mellan 15 och 19 år barn. 70 000 av dem dör av förlossningskomplikationer som ofta hänger samman med att deras kroppar

inte är färdigutvecklade. Många andra tonårsflickor dör i samband med osäkra aborter.

Barn som föds av tonårsflickor föds ofta för tidigt och är mycket små. Barnadödligheten för barn under ett år är 60 procent högre när mamman är yngre än 18 år, jämfört med om mamman är äldre.

HIV OCH AIDS

Kvinnor smittas av biologiska skäl lättare av hiv-viruset än män. Flickor och unga

kvinnor är allra mest utsatta eftersom de ofta utsätts för sexuellt tvång och inte har möjlighet att säga nej till sex eller kräva att kondom används. Unga kvinnor har också sämre kunskaper om hiv och aids än unga män. På många platser förekommer det att tonårsflickor har en äldre sugardaddy som förser dem med pengar i utbyte mot sex, något som bidrar till hivspridningen. Ibland har manliga lärare liknande förhållanden med kvinnliga elever.

Globalt sett är över 60 procent av alla ungdomar som lever med hiv flickor och unga kvinnor. I Afrika söder om Sahara är siffran nästan 70 procent.

GATUBARN

Att flickor generellt är mer utsatta för våld och sexuella övergrepp än pojkar innebär att flickor som lever på gatan är extremt utsatta. 30 miljoner flickor lever idag som gatubarn runt om i världen.

I Etiopien uppger t ex 95 procent av flickorna som bor på gatan att de utnyttjats sexuellt.

BRISTANDE TILLGÅNG TILL VATTEN OCH SANITET

Närmare hälften av jordens befolkning saknar riktiga toaletter och möjlighet att tvätta händerna i samband med toalettbesök. Det är en humanitär katastrof som orsakar miljontals människors död årligen.

För flickor medför bristen på skoletoaletter särskilda problem eftersom det gör att många undviker att gå till skolan, särskilt i samband med mens, och att de hoppar av från skolan i förtid. När de

Utbildning av flickor är en viktig faktor för att stärka deras rättigheter och förbättra deras livssituation. Flickan på bilden går på en skola i Afarregionen, Etiopien, där hon bl a får information om sina rättigheter och om problemen med barnäktenskap och könsstympning.

är hemma tvingas de ofta ge sig ut nattetid i fälten eller skogarna, eller till offentliga toaletter, något som ofta är både stressande och farligt.

Att förbättra tillgången till rent vatten genom att t ex bygga lokala brunnar innebär en avgörande förbättring för flickor och kvinnor som då slipper gå långa sträckor för att hämta vatten. Lokala brunnar sparar många timmar i veckan som kan användas till skolarbete eller annan produktiv verksamhet.

SÄMRE HÄLSA

Kartläggningar visar att andelen undernärda flickor på många platser är större än andelen undernärda pojkar. När det

är knappt om mat är det i första hand männen och pojkarna som får äta sig mätta. Det är också vanligare att pojkar

vaccinerats och får tillgång till sjukvård vilket gör att barn dödligheten bland flickor är högre. För de lite äldre flickorna från fattiga familjer finns stor risk att de hamnar i farliga okvalificerade arbeten

och därigenom drar på sig skador och sjukdomar.

Våldet mot flickor är utbrett i många länder. I Pakistan, t ex, accepterar många flickor våld i och på väg till skolan eftersom de är vana vid att utsättas för våld hemma.

“Vi kommer inte att sluta förrän världen upprätthåller varje flickas medfödda rättigheter. Om du förändrar hennes liv, kan du förändra världen”.

UNFPA (FN:s befolkningsfond)

BARN I KRIG OCH KATASTROFER

I det kaos som uppstår i krig och katastrofer ökar alltid våldet mot flickor och kvinnor. I krig kidnappas många flickor och unga kvinnor av väpnade grupper och används som barnsoldater eller som sex- och hushållslavar. I krig i bl a DR Kongo och Sudan har väpnade styrkor satt i system att våldta flickor och kvinnor som ett sätt att knäcka samhällen psykiskt, skrämja människor till lydnad och förödmjuka fiender. De risker som flickor utsätts för i en väpnad konflikt gör att många föräldrar förbjuder sina döttrar att röra sig fritt i samhället eller att ens lämna hemmet, vilket visserligen innebär ökad trygghet, men samtidigt medför att de t ex inte kan gå i skolan.

Efter naturkatastrofer, som jordbävningen i Haiti 2010, råder ofta kaos och familjer har splittrats. Detta utnyttjas av kriminella som rövar bort ensamma barn och ungdomar till trafficking. Flickor är särskilt utsatta.

DET HÄR KAN DU GÖRA:

Stöd det viktiga arbetet för att främja flickors rättigheter! Här är några förslag på vad DU kan göra:

Köp ett armband mot barnäktenskap!

FN-förbundet har tillsammans med SNÖ of Sweden tagit fram ett exklusivt armband till förmån för flickors rättigheter. Var tredje pärla har ersatts av en naturlig kristall som symbol för alla flickor som riskerar att giftas bort. Hälften av intäkterna går oavkortat till FN-förbundets projekt Flicka. Köp armbandet till dig själv eller en vän och bidra samtidigt till arbetet för flickors rättigheter! Se www.fn.se/butik

Hjälp fler flickor att komma till skolan!

Genom FN-förbundets projekt Skolmat bli kunskap får barn i utsatta områden gratis skolmat. Det leder till att fler barn och framför allt fler flickor får möjlighet att gå i skolan. Utbildning av flickor ger en rad positiva effekter. Bl a minskar risken för barnäktenskap och hiv/aids och möjligheten för flickorna att försörja sig i framtiden ökar. Stöd projektet genom att sms:a skolmat till 72909 så skänker du 50 kronor!

Agera mot barn- och tvångsäktenskap!

Förra året trädde en ny lag i kraft som förbjuder barn- och tvångsäktenskap och som även gör det straffbart att påverka någon att gifta sig mot sin vilja eller att förbereda ett tvångsäktenskap. Lagen är viktig och måste efterlevas. Vi kan alla bidra genom att vara medmänniskor och inte vända bort blicken om vi anar att något inte står rätt till. När sådant kommer upp i ljuset kan samhället träda in och ta ansvar. Då kan alla barn och unga få den framtid de har rätt till.

Foto: Bengt Sivardsson

Rita Mahato giftes bort som 13-åring och fick tidigt barn. Hon misshandlades och tvingades arbeta hårt i sina svärföräldrars hus. Hon fick nyligen Per Anger-priset för sina insatser för andra våldsutsatta flickor och kvinnor.

Rita Mahato

Från misshandlad barnbrud till aktivist

Vanliga dagar cyklar Rita Mahato mellan byar i Nepal, där hon hjälper våldsutsatta kvinnor så att de får rådgivning och vård. Men just den här dagen sitter hon i en fåtölj på Forum för levande historia* i Stockholm och berättar om sin kamp mot barnäktenskap. Hon ska till Umeå för att hämta Per Anger-priset, och hon har hunnit tala om det våld som drabbar nepalesiska flickor så många gånger att nätterna i Sverige fyllts av mardrömmar.

Rita Mahato arbetar för frivilligorganisationen WOREC, *Womens Rehabilitation Center*. Hemma i Sirahadistriktet i slättlandet i sydöstra Nepal cyklar hon många mil varje dag för att träffa kvinnor som behöver hennes hjälp. De har utsatts för barnäktenskap och upprepat våld och har skador i underlivet på grund av våldtäkter och alltför tidiga och täta graviditeter. Kvinnors oerhört låga status i Nepal innebär att det är svårt att motverka våldet. Den patriarkaliska ordningen är stark.

– Vi kommer i kontakt med flickorna och kvinnorna genom den medicinska vård vi erbjuder och får dem då att berätta. Men vi hjälper dem också att organisera sig. Vi skapar kvinnogrupper i byarna så att de får träffas och prata med varandra, berättar hon.

STÖTANDE OCH FARLIGT

Barnäktenskap är förbjudet i Nepal, men myndigheterna reagerar långsamt eller inte alls på anmälningar om barn som gifts bort, eller om våldtäkter. Rita Mahato understryker att barnäktenskapen inte kommer att upphöra förrän detta förändras. Hon

har själv många gånger kämpat utan resultat för att få myndigheter att ta sig an ärenden. Hon tycker i dag att situationen har blivit lite bättre, men fortfarande uppfattas hennes engagemang av många som både stötande och farligt. Den som drar traditionen med barnäktenskap till myndigheterna får många fiender och såväl hon själv och hennes barn som WOREC har hotats.

– Flickor är ingenting värda. Det finns en religiös merit i att ge bort en dotter tidigt, och det sociala trycket är stort, berättar Rita Mahato och fortsätter:

– Jag giftes själv bort som 13-åring, och fick snabbt barn. Min far klarade inte av att uppfylla vissa delar i hemgiften så jag blev misshandlad i stort sett varje dag i mina svärföräldrars hus. Jag tvingades arbeta lika hårt som en man även under graviditeten, och de slog mig med käppar. Ärren finns kvar.

Rita Mahato fick livmoderframfall före 20 år fyllda. Omkring 600 000 nepalesiska kvinnor lever med livmoderframfall – att livmodern långsamt sjunker ned i slidan – som en direkt följd av att de tvingats arbeta hårt under alltför tidiga

och täta graviditeter. Det är oerhört smärtsamt, och i Nepal starkt stigmatiserat. Kvinnorna betraktas som smutsiga, de får inte delta i sociala tillställningar och de kan ibland bli misshandlade av sina män som ett resultat av att de har berättat. Ofta gör de inte det. De försöker istället dölja att de är sjuka eftersom de känner skam.

LEVER ISOLERADE

Att bryta isoleringen är centralt i arbetet mot barnäktenskapen. De bortgifta flickorna och kvinnorna lever isolerade från varandra och från sina familjer. De bor hos svärföräldrarna, och de vet från koltåldern att de bara är värda det arbete de utför – oavsett om de är sjuka, gravida eller ammande.

– En svärdotter kan inte tänka på något annat än det arbete hon ska utföra. Och trots att vi gör allt vi ska, får vi inte erkännande. Ingen kallar oss ens vid namn, vill någon oss något, tilltalas vi med hushållets namn. Så är det i alla hushåll, berättar Rita Mahato.

Rita Mahato kom själv till WOREC som en ung kvinna i behov av läkarvård.

Hon levde i samma situation som dem hon stöttar i dag. Med hjälp av utbildning och samtal med andra kvinnor fick hon genom WOREC verktygen att kämpa för sig själv och andra.

KASTADES UT

När hon började arbeta för WOREC kastade svärföräldrarna ut henne på gatan. Hennes man, som arbetade långt borta från byn, hjälpte henne ekonomiskt, och hon lyckades så småningom skapa ett

eget hem. I detta hem har mannen och barnen fått lära sig att diska och plocka undan efter sig, och att låta bli att lyssna på omgivningens gliringar.

– Jag talar på samma sätt i mitt hem som utanför det, klargör Rita Mahato med en stolt nick.

■ *Marika Sivertsson, frilansjournalist*

**Forum för levande historia är en myndighet med uppdrag att främja demokrati, tolerans och alla människors lika värde.*

END CHILD MARRIAGE

Köp armbandet på www.fn.se och stöd projektet Flicka.

FN granskade rättigheter i Sverige

Sverige granskades i januari av FN:s råd för mänskliga rättigheter. Rådet upprepar nu sitt krav på att regeringen inrättar en oberoende myndighet för mänskliga rättigheter, något som även Svenska FN-förbundet drivit under en längre tid.

Sveriges regering förhördes den 26 januari i FN:s råd för mänskliga rättigheter i Genève. Förhöret skedde inom ramen för den granskning (Universal Periodic Review, UPR) som regelbundet görs av samtliga FN-medlemmars förhållande till de nio skärnkonventionerna om mänskliga rättigheter.

I de rekommendationer som MR-rådet utfärdade efter förhöret upprepas kravet från den förra UPR-granskningen av Sverige 2010 att regeringen ska inrätta en oberoende nationell MR-institution. Sådana institutioner finns redan i en tredjedel av världens länder, varav 17 EU-länder.

FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER

Svenska FN-förbundet fanns på plats i Genève och hade tillsammans med 32 andra svenska organisationer inför förhöret lämnat en rapport med en rad förslag på åtgärder som man menar behövs för att arbetet för mänskliga rättigheter i Sverige ska föras framåt. Förutom kravet på en oberoende MR-institution gäller det bl a utbildning om hatbrott för personal inom rättsväsendet, åtgärder mot etnisk diskriminering på arbetsmarknaden, lagstiftning mot rasistiska aktiviteter och ökat stöd för utsatta grupper såsom urfolk, minoriteter och personer med funktionsnedsättning.

– Vi noterar att rådet i sina rekommendationer återkommer till flera av de synpunkter som FN-förbundet och de andra organisationerna förde fram i sin parallellrapport. Det gäller inte minst kravet på en oberoende nationell MR-institution som FN:s granskare framför gång på gång, säger FN-förbundets ordförande Aleksander Gabelic.

– Syftet med en sådan skulle bl a vara att tolka Sveriges åtaganden enligt internationella konventioner, ge stöd åt kommunernas antidiskrimineringsarbete och övervaka andra myndigheters efterlevnad av olika MR-bestämmelser. Regeringen

bör nu undersöka hur man ska ta fasta på kritiken och med FN-kontorets stöd inrätta en sådan institution, fortsätter han.

I sina rekommendationer till Sverige uppmanar MR-rådet vidare regeringen att lägga större vikt vid rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Till detta kommer rekommendationer som bl a rör barns rättigheter, tortyrförbudet samt förekomsten av rasism, främlingsfientlighet och hatbrott i Sverige.

■ *AnnaLena Karlsson Andrews*

Läs mer om UPR-granskningen av Sverige på www.fn.se/upr

UPR-förhör i MR-rådet i Genève.

Foto: FN/Jean-Marc Farié

Armeniens FN-förbund

Full fart med unga i centrum

FN-FÖRBUND I VÄRLDEN

I FN-förbundens världsfederation WFUNA (World Federation of United Nations Associations) ingår 100 FN-förbund från olika delar av världen.

Ungdomar från hela landet deltar i ett FN-rollspel i huvudstaden Jerevan.

På en livlig gata i Jerevans centrala stadsdel "Kentron" finner man armeniska FN-förbundets kontor. Organisationen (*Armenian United Nations Association, AUNA*) flyttade hit för ungefär ett år sedan, från att ha haft sitt kontor i utkanten av staden till dess pulserande hjärta. AUNA:s ordförande sedan flera år, Armine Podosyan, förklarar:

– Det här läget ger oss helt andra möjligheter att delta i sammanhang som är viktiga för vårt arbete. T ex har vi nu bättre möjligheter att närvara vid evenemang som arrangeras i FN-missionens högkvarter mitt i staden.

TVÅ STÖRRE PROJEKT

Armine har lång erfarenhet av utvecklingsarbete och driver organisationens arbete framåt med hjälp av några få kollegor. Beroende på finansiering har organisationen vanligtvis två till fyra heltidsanställda som arbetar med administration, ekonomi och med att genomföra projekt.

För tillfället arbetar AUNA med två större projekt. Det ena har som syfte att

Armine Podosyan

lyfta upp freds- och säkerhetsfrågor till diskussion inför FN:s antagande av nya utvecklingsmål i slutet av 2015. Detta är ett projekt som FN-förbundets världsfederation WFUNA tagit initiativ till och som engagerar flera FN-förbund världen över. För att få igång en bred diskussion i Armenien åker projektledaren runt och diskuterar frågan. Universitetsstudenter är en viktig målgrupp, men även parlamentsledamöter och journalister som skriver om ämnet. Under hösten 2014 kallade AUNA olika representanter från civilsamhället till en konferens. Syftet var att diskutera säkerhetssituationen i södra Kaukasus, ett hett samtalsämne med tanke på att det för närvarande är mycket oroligt i området.

FÖR SAMMAN UNGA

Det andra stora projektet som organisationen bedriver genomförs i samarbete med de svenska och georgiska FN-förbunden. Det riktar sig främst till unga människor i södra Kaukasus. Målet är att öka kunskapen om mänskliga rättigheter men även att föra samman unga från Azerbajdzjan, Georgien och Armenien kring frågor som miljö, säkerhet och demokrati. På den oro som råder i relationerna mellan främst Armenien och Azerbajdzjan finns ett stort behov av gränsöverskridande möten. Projektet innefattar också organisering av FN-rollspel i varje land. I slutet av 2014 arrangerade AUNA ett rollspel i huvudstaden

Jerevan, till vilket ett hundratal unga från olika delar av landet anmälde sig. Under detta möte diskuterades dels de nya globala utvecklingsmålen men också energipolitik med särskilt fokus på Armenien.

UNGDOMSSEKTION

Den främsta anledningen till att FN-förbundet i Armenien så väl lyckas nå ut till unga är att man har en ungdomssektion bestående av frivilliga i åldern 18-24. Deltagarna finns runt om i landet men många möten hålls på kontoret i Jerevan. Ungdomssektionen driver sina egna projekt och arbetar helt utan finansiering, vilket kräver desto större påhittighet och drivkraft. Främst fungerar sektionen som en samlingsplats för unga som vill lära sig mer om hur man driver sina hjärtefrågor eller hur föreningsdemokrati fungerar.

– Det som är så häftigt med ungdomssektionen är att det är en plattform för unga där man faktiskt känner att man kan göra skillnad, säger sektionens ordförande Natalie Sahakyan.

Parallellt med all denna verksamhet fokuserar AUNA på att öka sin räckvidd genom att utbilda fler unga i mänskliga rättigheter, som sedan i sin tur kan vidareutbilda andra. Dessutom håller man på att uppdatera sin strategiska arbetsplan. Det ser ut som att 2015 blir ett hektiskt år. Vem hade väl trott något annat?

■ *Text och foto: Jim Bengtsson*
Skribenten var praktikant vid FN-förbundet i Armenien under hösten 2014.

Ny generalsekreterare för FN Global kampanj kräver ny process

Den 1 januari 2017 får FN en ny generalsekreterare. Vem det blir avgörs 2016 och nu har en kampanj dragit igång för att modernisera processen och säkerställa att rätt person får jobbet.

FN:s nuvarande generalsekreterare Ban Ki-moon började sin tjänst 1 januari 2007 och blev omvald till en andra femårig mandatperiod 2011. Inför valet av hans efterträdare har ett antal aktörer ur det civila samhället nu gått samman och startat den globala kampanjen 1 for 7 billion.

Syftet är att förändra processen kring tillsättandet som man menar är hemlighetsfull och föråldrad. På kampanjens webbsida framgår att det inte finns någon arbetsbeskrivning, inte sker någon allmän granskning av kandidater, att säkerhetsrådets "kortlista" endast rymmer ett namn, att man kan bli vald genom kohandel bakom kulisserna och att ingen kvinna någonsin haft jobbet.

"Sju miljarder människor över hela världen påverkas av hans eller hennes beslut. Trots detta väljs generalsekreteraren bakom lykta dörrar, av endast fem länder", står det på kampanjsidan. Man menar vidare att tillsättningen i grund och botten handlar om kortsiktiga intressen hos de fem permanenta staterna i säkerhetsrådet – USA, Ryssland, Kina, England och Frankrike.

REGIONAL TURORDNING

Aktörerna bakom kampanjen är också kritiska mot den regionala turordning som hittills varit praxis. Efterföljs denna till nästa mandatperiod bör det bli en kandidat från Östeuropa.

Kampanjen 1 for 7 billion bygger på

att organisationer och individer över hela världen ansluter sig till den genom att anmäla sig på dess webbsida. Målet är att tvinga fram en process som uppfyller högre krav på öppenhet, där samtliga medlemsstater medverkar på ett meningsfullt sätt och där även det civila samhället har möjlighet att ge input.

Sju principer för urvalet av bästa möjliga ledare presenteras och utifrån dessa rekommenderas tio reformer. En uppsättning formella kriterier och kvalifikationer specificeras också. Då de riktlinjer som hittills styr processen är helt informella krävs inga ändringar av FN-stadgan för att kunna genomföra de föreslagna förändringarna.

Svenska FN-förbundet är en av organisationerna som ställt sig bakom kampanjen. Förbundets ordförande Aleksander Gabelic tycker det är viktigt att frågan diskuteras och han är positiv till en mer öppen process.

– Den här kampanjen har betydelse och ligger i tiden. En mer öppen process skulle ge ökat förtroende för FN. Samtidigt skulle det också öka möjligheterna att tillsätta en kvinna, något vi på svenska FN-förbundet värderar högt.

– Det handlar faktiskt om ett av de viktigaste jobben i världen, säger Gabelic.

■ *Mikaela Lindström*

Läs mer på: www.1for7billion.org

Trygve Lie
1946-1953

Dag Hammarskjöld
1953-1961

U Thant
1961-1971

Kurt Waldheim
1972-1981

Javier Pérez de Cuéllar
1982-1991

Boutros Boutros-Ghali
1992-1996

Kofi Annan
1997-2006

Ban Ki-moon
2007-(2016)

Stiftelse ska rädda Backåkra

En stiftelse kommer att ta över Dag Hammarskjölds gård Backåkra efter Svenska turistföreningen, STF. Nu hoppas man få ihop pengar för att renovera gården som varit stängd de senaste tre åren.

FN:s tidigare generalsekreterare Dag Hammarskjöld testamenterade gården på skånska Österlen till Svenska turistföreningen (STF). Enligt testamentet

skulle gården hållas öppen för allmänheten men verksamheten fick inte drivas i syfte att tjäna pengar. Men STF har inte haft råd med de omfattande reparationer som behövs och i stället har Backåkra börjat förfalla.

Huvuduppgiften för den nya stiftelsen blir nu att hitta finansärer som kan bekosta en renovering. Enligt vad Världshorisont erfar ska stiftelsen främst bestå

av representanter för STF, familjen Hammarskjöld, Svenska akademien, Utrikesdepartementet och Ystads kommun.

Marie-Louise Wentzel, ordförande i Ystad/Österlens FN-förening, välkomnar nyheten om stiftelsen. Föreningen har tidigare arrangerat föreläsningar på Backåkra varje sommar.

– Jag är väldigt glad att man tagit tag i detta till slut. Jag hoppas innerligt att Dag Hammarskjölds minne ska få leva kvar på Backåkra, säger hon.

Rapport från generalförsamlingen

Annelie Börjesson från Svenska FN-förbundets styrelse var i november 2014 folkrörelserepresentant i den delegation som Sverige skickade till FN:s generalförsamling. Här svarar hon på Världshorisonts frågor.

Hur många personer ingick i delegationen som Sverige skickade?

Den delegation jag var med bestod av nio personer, varav sex riksdagsledamöter, två organisationsföreträdare och jag själv.

Vad är syftet med att sådana delegationer reser till FN-högkvarteret varje höst?

Det finns flera syften med dessa resor. Till exempel deltagarna ska få en god inblick i FN-systemet, dess arbete och organisation och att de ska få en förståelse för den komplexitet, de utmaningar och de möjligheter som detta unika forum för världens länder erbjuder. Detta tar man sedan med sig för att förhoppningsvis integrera och sprida på hemmaplan. Vidare knyter man kontakter och nätverkar, man lär och lär ut.

Kan du beskriva kortfattat vad ni gjorde?

Vi började våra dagar med att samlas på den svenska representationen. Där jobbar de som företrädare Sverige i FN. De dagar morgonmöten hölls så var vi

med och fick då ta del av de rapporter som gavs. Sedan hade vi olika möten. Vi träffade bl a UNDP-chefen Helen Clark, Paul Ladd, Head of the Post 2015 Agenda Development Team på UNDP, Zainab Bangura, särskild representant för sexuellt våld i konflikter och Bonian Golmohammadi på WFUNA. Vidare besökte vi Unicef, OCHA, UN Women, OHCHR, UNFPA m fl. Vi fick också tillfälle att prata med de mycket insatta och duktiga personer som arbetar på den svenska representationen.

Vilket är ditt starkaste minne från resan?

De är flera minnen som slåss om förstaplatsen, men ska jag lyfta några highlights är det programmet och gruppen som helhet, liksom mötet med Helen Clark. Dock var dialogen med Ms Bangura, FN:s särskilda sändebud i arbetet mot sexuellt våld i konflikter, det som berörde hela delegationen mest. Det var oerhört känslösamt och flera av deltagarna hade svårt att hålla tillbaka tårarna.

Något mer du vill berätta?

Jag vill tacka så mycket för att jag fick förtroendet att åka. Jag är mycket nöjd med resan och med utfallet av mitt uppdrag. Särskilt glad är jag över att de riksdagsledamöter jag åkte med högg på idén att starta upp ett FN-nätverk i riksdagen, något som FN-förbundet önskat sedan länge.

■ AnnaLena Karlsson Andrews

Annelie Börjesson (till höger) tillsammans med Zainab Bangura, särskild representant för sexuellt våld i konflikter.

Foto: Arne Hamnehara

FN-nätverk bildat i riksdagen

Ett nätverk för FN-frågor har bildats i den svenska riksdagen, något som Svenska FN-förbundet verkat för under många år. Vid nätverkets allra första möte i februari föreläste förbundets generalsekreterare Linda Nordin.

- Syftet med nätverket är att sprida information om FN:s viktiga arbete till ledamöter och andra som jobbar i riksdagen. Vi som deltagit i de delegationer som varje höst besöker FN i New York känner att kunskapen om FN inte är tillräckligt god. Det ska vi råda bot på nu är det tänkt, säger Betty Malmberg (M) som tillsammans med Anna-Lena Sörenson (S) kallade till mötet.

Ian Martin besökte Sverige

Ian Martin, medlem av FN:s högnivå-panel för FN:s fredsbevarande insatser (*UN Independent High-Level Panel on Peace Operations*), besökte i februari Sverige på inbjudan av Svenska FN-förbundet. Han medverkade vid förbundets lansering av antologin *Att säkra freden* och var huvudtalare på det efterföljande seminariet om FN, Sverige och de fredsbevarande insatserna. Han deltog även i ett frukostseminarium om Libyen och träffade representanter för utrikes- och försvarsdepartementen.

Ian Martin har haft en lång rad höga befattningar inom internationella organisationer och FN och har bl a varit generalsekreterarens särskilde representant och chef för FN:s hjälpmission i Libyen. Han blev nyligen utsedd till chef för Security Council Report, en ickestatlig organisation som granskar och rapporterar om säkerhetsrådets arbete.

"Att säkra freden" ligger som pdf på www.fn.se/fnsoldat

Foto: Linn Vestile

Linn Lund är ordförande för Åre FN-förening sedan mars 2014.

En ordförande omgiven av "guldsjälar"

Linn Lund, 25 år, är sedan i mars förra året ordförande i Åres FN-förening. Här berättar hon om hur hon ser på sitt uppdrag.

Hur började ditt engagemang?

Under gymnasietiden bodde jag i Uppsala och det var där jag fick upp ögonen för ideellt engagemang. Där inspirerades jag av föreläsare från olika frivilligorganisationer. När jag senare flyttade tillbaka hem till Jämtland 2008 började jag engagera mig i FN-föreningen och klev direkt in som ungdomsansvarig.

Hur kom det sig att du blev ordförande?

När det var dags för den tidigare ordföranden Margareta att släppa fram en ny person till posten uppmanades jag att ta på mig rollen. Man ville satsa på en ung person för att få föreningen att leva vidare. Jag var väldigt tveksam till en början men blev lovad att få stöd av Margareta och de övriga i styrelsen, människor som jag kallar för mina "guldsjälar".

Hur tycker du att det fungerar?

Jag tycker att rollen som ordförande är rolig och utvecklande men att det också kan vara svårt, framförallt tidsmässigt. Till en början kände jag mig rädd och osäker inför uppdraget men jag har stort stöd av Margareta och den övriga styrelsen och trivs nu väldigt bra som ordförande och vill aldrig sluta. Jag ser gemenskapen i FN-föreningen som den största fördelen.

Vad inspirerar dig till att fortsätta jobba med FN-frågor?

Jag motiveras av de föreläsningar och kurser som FN-förbundet anordnar. Jag ser lokalföreningarna som "småfrön" till hela organisationen och tycker det är viktigt med lokalt engagemang för globala frågor för att få med så många som möjligt.

Intervjuad av Mikaela Lindström, praktikant på FN-förbundet

Kväll med DR Kongo i fokus

Vårgårda FN-förening anordnade en kväll med Kongotema tillsammans med Svenska kyrkan.

— Kvällen vi ordnade här i Vårgårda överträffade våra förväntningar. Edo Bumba förenade budskapet om orsaken till våld och krig i landet med underbar musikglädje, berättar Marianne Andersson, ordförande i Vårgårda FN-förening.

En person nyss hemkommen från Kivu-provinsen i Östra Kongo lyfte fram starka kvinnoöden och en film visades. Det sociala företaget Stjärnorna hade lagat sambusas och bakverk serverades. Evenemanget var fullsatt med hundra engagerade besökare. Hela 6 000 kronor samlades in. Marianne berättade om FN-förbundets samarbete med FN-förbundet i DR Kongo. Hon lyfte även fram Denis Mukweges insatser som han nyligen fick Right Livelihood-priset för.

Auschwitz – ett organiserat helvete

Förtintelsens minnesdag uppmärksammades i januari av oss i Östhammars FN-förening med en föreläsning av professor Helmut Müssener i en fullsatt lokal. Han talade om Auschwitz som ett organiserat helvete. Det var en mycket stark föreläsning och alla var helt tagna efteråt. Det gavs även möjlighet till en efterföljande stund med frågor.

Ingeborg Sevastik,
ordförande i Östhammars FN-förening

Foto: Margareta Björkenstam

Tomten träffar nyanlända flyktingbarn tillsammans med Gävle FN-förening.

Välkommande gåvor

Fatima Viklund, kampanjansvarig i Gävle FN-förening, delade tillsammans med jultomten Sten Björkenstam ut julklappar till nyanlända flyktingbarn på Migrationsverket i Gävle. Julklapparna var skänkta av gävleborna och glädjen var stor bland barnen. Att träffa en "äkta" tomt uppskattades av både barnen och deras föräldrar.

Karta med kommuninvånarnas ursprungsländer

Västmanlands läns FN-distrikt och Västerås FN-förening tipsar om att de framgångsrikt uppvakttat sina kommunalråd med en karta där de markerat varje land som det finns en invånare i kommunen som flyttat ifrån. Detta ger en tydlig, visuell bild av att världen hänger samman och finns representerad i kommunen. Uppvakttningen går även att koppla samman med uppmaningen om att kommunen kan stötta verksamheten i FN-föreningar och FN-distrikt.

Foto: Therese Abrahamsson

Över två hundra elever fick öva på sina diplomatiska talanger när Växjö FN-förening anordnade ett lyckat FN-rollspel

Ett givande år för Växjö FN-förening

Under andra halvan av 2014 anordnade Växjö FN-förening flera evenemang med fokus på att informera och upplysa. Bl a deltog föreningen i en mycket lyckad föreläsning där FN-förbundets ordförande Aleksander Gabelic, Världskolls kampanjansvarige Anders Sylwan och ungdomssekreteraren Albert Askeljung talade om dagsläget i världen och hur FN:s roll ser ut. Föreläsningen lockade stor publik och många nyfikna kom efteråt för att samtala vid bokbordet.

Föreningen har även anordnat ett seminarium där omskärelse av pojkar diskuterades, filmen Ana fyller 14 har visats på Barnkonventionsdagen och dessutom har FN-föreningen haft bokbord på en årlig matmässa där huvudsyftet var att samla in pengar till Skolmat blir kunskap.

Höstens stora händelse, som även var föreningens största projekt hittills, var ett FN-rollspel för 210 elever på Katedralskolan. Under dagen simulerades ett möte i säkerhetsrådet angående konflikten i Syrien och ungdomarna fick öva på såväl diplomatiskt beteende som argumentationsteknik.

– Vi fick höra många genomtänkta argument och eleverna gick verkligen in i sina roller. Det märktes definitivt inte att det var deras första FN-rollspel, säger Fredrika Forslund som var rollspelsordförande under dagen.

Eventet fick till och med stor uppmärksamhet i media och såväl Växjö FN-förening som gymnasieskolan var mycket nöjda.

Fredrika Forslund, Växjö FN-förening

SKRIV TILL LANDET RUNT:

Redaktör: Eva Brattander
E-post: eva.brattander@fn.se
Telefon: 08-462 25 53

Berörande möte med människor på flykt

Oskarshamns FN-förening var med och stöttade initiativet Asylstafetten när den passerade Oskarshamn. Asylstafetten handlar om att möta och samtala med människor som påverkas av flyktningpolitiken.

– Detta blev ett enormt lyckat projekt som inte alls blev som vi trodde, berättar Monica Johansson, ordförande i Oskarshamns FN-förening.

Någon annonsering i tidningarna behövdes inte eftersom tidningarna ändå skrev om att Asylstafetten skulle passera Oskarshamn. Den inledde sitt besök i kommunen en regning dag. De vandrade sedan vidare mot en teaterföreställning med en publik som hade stor vilja att ge dem sitt fulla stöd. FN-föreningen passade på att bjuda på pastasallad.

– Vi som engagerade oss fick kunskap om flykt, fasa för att utvisas och rädsla för vad som händer och kan hända anhöriga och vänner. Det är en sak att läsa om detta, något helt annat att möta de drabbade i direkt kontakt. Att höra flyktingar berätta om trauman på grund av att man tvingats lämna sina familjer och vänner, kanske för all framtid, ger insikter som inte kan fås via tidningar och böcker. Vi fick höra om oron för fortsatta krig och övergrepp i hemlandet, berättar Monica vidare.

Foto: Peter Åberg

Förbundsordförande Aleksander Gabelic tillsammans med den nytillträdda styrelsen i nystartade Södertälje FN-förening.

Södertälje FN-förening är igång

Vi startade upp Södertälje FN-förening igen under hösten 2014 efter att den legat nere under många år. Vid årsmötet i januari hade vi ett väldigt intressant och lärorikt

besök av förbundsordförande Aleksander Gabelic som informerade oss om världsläget. Peter Åberg från Huddinge FN-förening och Stockholms läns FN-distrikt deltog som årsmötesordförande. Nu arbetar vi hårt och envist framåt med bl a internationella kvinnodagen den 8 mars i sikte. Under året ska vi profilera oss genom att anordna olika aktiviteter här i Södertälje och givetvis informera stort om FN:s 70-årsdag den 24 oktober.

*Sari Hillblom,
ordförande i Södertälje FN-förening*

Barndemokratiprojekt i Örnsköldsviks FN-förening

Örnsköldsviks FN-förening har många järn i elden. Föreningens nya tillskott och satsning är ett treårigt barndemokratiprojekt vid namn Utopia som påbörjades under hösten 2014. Genom projektet ska ett demokrativertkyg i form av ett interaktivt spel, Utopia World, skapas. Avsikten med spelet är att väcka barns och ungdomars nyfikenhet, lust och vilja att engagera sig i olika samhällsfrågor samt att främja kunskap och förståelse för demokratiska värderingar och processer.

Elever i årskurs fyra och fem har bidragit med teckningar och berättelser. Barnens fantasifulla teckningar och berättelser digitaliseras och används i utvecklingsarbetet av det interaktiva datorspelet. Metoden att jobba med barn är inspirerad av Kulturverket Umeå och kompetensen att bygga ett spel hämtas från HUMlab på Umeå universitet. Barnen kommer att vara med i spelutvecklingen tills spelet är klart. Totalt medverkar över hundra barn i framtagandet. Projektet finansieras av Allmänna arvsfonden och Örnsköldsviks kommun.

*Maria Elfving, projektledare för Utopia i
Örnsköldsviks FN-förening*

**Bli medlem
i FN-förbundet**

**Ring 08-462 25 40
eller ansök på fn.se**

"Att säkra freden"

Snart 10 års kampanjarbete från FN-förbundets sida bär nu frukt. Som del av insatsen "Mali01" ger Sverige äntligen ett substantiellt bidrag till FN:s fredsoperationer. Men frågan om hur Sverige ska bidra internationellt med militära medel är komplex. I FN-förbundets färskas antologi Att säkra freden ges olika forskares och debattörers ingång till ämnet. Ladda ner den på www.fn.se/fnsoldat

Body Shop stödjer Flicka

Den 2-8 mars kommer kunder i The Body Shop-butiker över hela landet att kunna stödja FN-förbundets kampanj Flicka genom att köpa Smoky Poppy Body Butter 50 ml. För varje såld vara går 10 kr till FN-förbundets projekt för att stoppa barnnärings och könsstympning. Som kund kan man även välja att "runda upp" sitt köp till förmån för Flicka.

Seminarium 23 mars

På FN:s dag mot rasism den 23 mars arrangerar FN-förbundet ett seminarium på Medelhavsmuseet i Stockholm. Tiden är 09.30-11.30. Läs mer och anmäl dig på www.fn.se/kalender

Kongress 2015

Svenska FN-förbundets kongress äger rum den 13-14 juni i Göteborg. Läs mer på www.fn.se/kongress2015

KVINNODAGEN 8 mars

FN-föreningar, FN-distrikt, kampanj- och millenniemålsambassadörer kommer att anordna lokala aktiviteter i samband med kvinnodagen 8 mars. Mottot är "Jämställdhet – nyckeln till utveckling". Kolla med din FN-förening vad som är på gång eller läs mer i FN-förbundets kalendarium www.fn.se/kalender

Internationell praktik med FN-förbundet

Fyra unga medlemmar erbjuds möjlighet att göra internationell praktik genom FN-förbundet hösten 2015. Praktikanterna kommer att vara placerade hos FN-förbunden i Georgien, Armenien, Sydafrika och i Tanzania. Sista ansökningsdag: 1 april. Läs mer på www.fn.se/ledigatjanster

Lärarseminarium i Tidaholm

I samband med FN-rollspelet SweMUN arrangerar FN-förbundet och Den Globala Skolan ett lärarseminarium i Tidaholm om Syrien och FN (den 24 mars kl 13.00-16.30). På seminariet får du som lärare ta del av pedagogiska övningar kring globala frågor. Du får även chans att höra Joakim Medin, journalist och f d gymnasielärare, tala om sina erfarenheter i Syrien och se det pågående FN-rollspelet på Rudbecksgymnasiet. Anmäl dig senast 13 mars till Globala Skolan: www.utbyten.se/sv/Program-och-stipendier (välj "Program A-Ö/Den globala skolan/Våra seminarier).

Vårens FN-ABC

Välkommen till FN-förbundets populära kurser om FN!

Fredag 13 mars A-kurs i Umeå

Fredag 27 mars B-kurs fred i Malmö

Lördag 25 april B-kurs utveckling Stockholm

Vecka 44: C-kurs i Genève

Läs mer och anmäl dig på www.fn.se/kurs

SweMUN 2015

Den 24-26 mars arrangerar FN-förbundet SweMUN, ett nationellt FN-rollspel för gymnasieelever, i samarbete med FN-skolan Rudbecksgymnasiet i Tidaholm. Konferensens tema är sambandet mellan säkerhet och utveckling. Läs mer på www.fn.se/swemun

Världskollapp nu på engelska

FN-förbundets informationsprojekt Världskoll utökades 2013 med en app med samma namn. Appen är ett frågespel där man kan testa sina kunskaper om världen och spela mot andra användare.

Nu har den översatts till en engelsk version med namnet World Matters vilket möjliggör för människor över hela världen att testa sina kunskaper om världen och spela med varandra. Se www.worldmatters.org

Ansök om att bli FN-skola!

Är ni en gymnasieskola med engagemang för globala frågor? Då har ni chans att bli en certifierad FN-skola och utveckla er profil i samarbete med oss på FN-förbundet. Läs mer om vad vi erbjuder våra FN-skolor och ansök på www.fn.se/fnskola

Kick-off för ambassadörer

I början av året höll FN-förbundet en kick-off för sina kampanj- och millenniemålsambassadörer. För första gången hölls en gemensam kick-off för att uppmuntra ett utökat samarbete och informationsutbyte ambassadörerna sinsemellan. Både genomförda och planerade aktiviteter diskuterades och deltagarna fick lyssna till en rad inspirerande föreläsningar. Läs mer om uppdraget som millenniemåls- och kampanjambassadör på www.fn.se/engagera-dig/hedersuppdrag/

Vinnare i skoltävlingen på FN-dagen

Stort tack till alla lärare och elever som deltog i FN-förbundets tävling i samband med FN-dagen 2014! Uppdraget var att på ett kreativt sätt illustrera varför det är viktigt att gå i skolan. Vinnare blev:
Lågstadiet: Klass 2C på Viks skola, Värmdö.
Mellanstadiet: Årskurs 5 på Grindtorps-skolan, Botkyrka.
Högstadiet: Elever från högstadiet tillsammans med lågstadiet, Fullriggaren Malevik, Kungsbacka.
Se och hör de vinnande bidragen på www.fn.se/fndagen

ALEKSANDER GABELIC
ORDFÖRANDE I SVENSKA FN-FÖRBUNDET:

FLER MÅSTE SE FLICKORS OCH KVINNORS UTSATTHET

Flickors och kvinnors rättigheter är prioriterade frågor för Svenska FN-förbundet. Vår värld är fantastisk men samtidigt full av orättvisor. Orättvisorna blir påtagliga när vi ser hur utsatta många flickor är redan när de föds. I vissa kulturer anses söner ha ett större värde. Resan fortsätter genom att flickor som andra klassens medborgare har svårare att få utbildning och arbete. Även i länder där kvinnor får utbildning på universitet och högskolor blir de ofta hemmafruar med ansvar för barn och familj. Kvinnor kränks ytterligare genom lagstiftning som bl a ger dem begränsad rätt till arv.

Våld mot kvinnor är systematiskt och förekommer i många hem både i fattiga länder och i t ex Sverige. Våldet är även öppet. I Indien har flera brutala våldtäkter och mord på kvinnor fått uppmärksamhet.

Fattigdom har en stark påverkan på flickors och unga kvinnors situation. Många tvingas in i prostitution med våld och utanförskap som följd. Många kvinnor tvingas också in i arrangerade äktenskap med äldre och ibland mycket äldre män med förödande konsekvenser. Varje dag gifts enligt FN 39 000 flickor under 18 bort. Det är en skrämmande siffra.

Ett annat hemskt övergrepp är könsstympning. FN räknar med att 140 miljoner kvinnor har utsatts för detta övergrepp. FN-

förbundet stödjer FN:s arbete i norra Etiopien för att undanröja skadliga traditioner som könsstympning och barnäktenskap.

Jag undrar varför världen inte gör mer för att uppmärksamma kvinnors utsatthet. Minnen från östra Kongo bär jag med mig så länge jag lever. FN-förbundet genomförde för ett par år sedan en resa dit för riksdagsledamöter för att se FN:s arbete i fält. Delegationen besökte ett sjukhus för kvinnor som på olika bestialiska sätt hade våldtagits av väpnade grupper. Därefter hade de avvisats och fördrivits av sina familjer för att de betraktades som en skam.

Jag ombads att tala till kvinnorna och jag minns hur svårt jag tyckte att det var. En av medarbetarna viskade att kvinnorna känner sig sedda och respekterade när du talar till dem.

Fler måste se flickors och kvinnors utsatthet. Sveriges nya regering har gett besked om att utrikespolitiken ska ha ett feministiskt perspektiv. Det är välkommet och det är viktigt att det inte stannar vid vackra ord.

Svenska FN-förbundet och våra medlemmar har en viktig roll att fortsätta att uppmärksamma kvinnors utsatthet både i världen och i Sverige. Vi måste bli än fler som påminner om att flickors och kvinnors rättigheter är mänskliga rättigheter och dessutom en grund för utveckling i många länder som kämpar mot fattigdom och orättvisor.

Nästa nummer

... av Världshorisont ska handla om inhumana vapen och rustningskontroll.

Vi tittar närmare på olika slags vapen och redogör för några aktuella och angelägna nedrustningsfrågor. Särskilt kommer vi att granska minor och klustervapen och de ansträngningar som FN och andra aktörer gör för att avlägsna dessa grymma vapen och hjälpa människor som fallit offer för dem. Vidare skriver vi om FN-förbundets nystart med att informera om och samla in pengar till det viktiga arbetet med att röja minor och klustervapen.

Foto: FN/Mark Garten

Beställ gärna extra buntar av Världshorisont och använd dem för att hjälpa till att sprida kunskap och engagemang för globala frågor! Tio ex kostar bara 190 kronor plus porto för FN-förbundets medlemmar. Mejla din beställning till vardshorisont@fn.se

FN-förbundet
UNA SWEDEN

EN
BÄTTRE
VÄRLD

GÖR NÅGOT
ENASTÅENDE,
KÖP ARMBANDET
SOM STOPPAR
BARNÄKTENSKAP.

Armbandet End Child Marriage 299,-
Beställ på www.fn.se

Jämställdhet är en mänsklig rättighet men verkligheten ser annorlunda ut. Flickor världen över nekas skolgång, gifts bort mot sin vilja och utsätts för andra former av våld och diskriminering. Det kränker inte bara flickornas rättigheter utan bromsar också hela samhällsutvecklingen.

Svenska FN-förbundet stödjer FN:s befolkningsfond och dess arbete mot barnäktenskap och kvinnlig könsstympning i norra Etiopien. Genom vårt projekt Flicka ser vi till att ditt bidrag stärker flickors rättigheter.

Bli månadsgivare eller skänk en gåva på www.fn.se. Tillsammans kan vi göra skillnad!

sms:a

FLICKA till 72 909
så skänker du 50,-

Du kan också **swisha**
valfritt belopp till
1239000795. Ange
FLICKA